

פרשת בהר-בחקתי תשס"ט

רש"י

(ג) **אם בחקתי תלכו** - יכול זה קיום המצות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו, הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקתי תלכו, שתהיו עמלים בתורה: **ואת מצותי תשמרו** - הווי עמלים בתורה על מנת לשמור ולקיים, כמו שנאמר (דברים ה א) ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם: (ד) **בעתם** - בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון בלילי שבתות ובלילי ימים טובים: **ועץ השדה** - הן אילני סרק, ועתידין לעשות פירות: (ה) **והשיג לכם דיש את בציר** - שיהא הדיש מרובה ואתם עסוקים בו עד הבציר, ובבציר תעסקו עד שעת הזרע: **ואכלתם לחמכם לשבע** - אוכל קמעא והוא מתברך במעיו: (ו) **ונתתי שלום** - שמא תאמרו הרי מאכל והרי משתה, אם אין שלום אין כלום, תלמוד לומר אחר כל זאת ונתתי שלום בארץ, מכאן שהשלום שקול כנגד הכל. וכן הוא אומר עושה שלום ובורא את הכל: **וחרב לא תעבר בארצכם** - אין צריך לומר שלא יבאו למלחמה, אלא אפילו לעבור דרך ארצכם ממדינה

ויקרא פרק כו

(ג) **אם בחקתי תלכו** ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: (ד) **ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו**: (ה) **והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם**: (ו) **ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם**: (ז) **ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב**: (ח) **ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו ונפלו איביכם לפניכם לחרב**: (ט) **ופניתי אליכם והפריתי אתכם והרביתי אתכם והקימתי את בריתי אתכם**: (י) **ואכלתם ישן נושן וישן מפני חדש תוציאו**: (יא) **ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם**: (יב) **והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם**: (יג) **אני יקוק אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהיית להם עבדים ואשפז מטת עלכם ואולד אתכם קוממיות**:

למדינה: (ז) **לפניכם לחרב** - איש בחרב רעהו: (ח) **ורדפו מכם** - מן החלשים שבכם, ולא מן הגבורים שבכם: **חמשה מאה ומאה מכם רבבה** - וכי כך הוא החשבון, והלא לא היה צריך לומר אלא מאה מכם שני אלפים ירדפו, אלא אינו דומה מועטין העושין את התורה למרובין העושין את התורה: **ונפלו איביכם וגו'** - שיהיו נופלין לפניכם שלא כדרך הארץ: (ט) **ופניתי אליכם** - אפנה מכל עסקי לשלם שכרכם, משל למה הדבר דומה, למלך ששכר פועלים וכו', כדאיתא בתורת כהנים: **והפריתי אתכם** - בפריה ורביה: **והרביתי אתכם** - בקומה זקופה: **והקימתי את בריתי אתכם** - ברית חדשה, לא כברית הראשונה שהפרתם אותה, אלא ברית חדשה שלא תופר, שנאמר (ירמיה לא ל) וכתתי את בית ישראל ואת בית יהודה ברית חדשה לא כברית הראשונה: (י) **ואכלתם ישן נושן** - הפירות יהיו משתמרין וטובים להתיישן, שיהא ישן הנושן של שלש שנים יפה לאכול משל אשתקד: **וישן מפני חדש תוציאו** - שיהיו הגרנות מלאות חדש והאוצרות מלאות ישן, וצריכים אתם לפנות האוצרות למקום אחר לתת החדש לתוכן: (יא) **ונתתי משכני** - זה בית המקדש: **ולא תגעל נפשי** - אין רוחי קצה בכס. כל געילה לשון פליטת דבר הבלוע בדבר אחר, כמו (שמואל ב' א כא) כי שם נגעל מגן גבורים, לא קבל המשיחה שמושחין מגן של עור בחלב מבושל, כדי להחליק מעליו מכת חץ או חנית, שלא יקוב העור: (יב) **והתהלכתי בתוככם** - אטייל עמכם בגן עדן כאחד מכם, ולא תהיו מזדעזעים ממני. יכול לא תיראו ממני, תלמוד לומר והייתי לכם לאלהים: (יג) **אני ה' אלהיכם** - כדאי אני שתאמינו בי שאני יכול לעשות כל אלה, שהרי הוצאתי אתכם מארץ מצרים ועשיתי לכם נסים גדולים: **מטת** - כמין יתד [התחובה] בשני ראשי העול המעכבים המוסרה שלא תצא מראש השור ויתיר הקשר, כמו (ירמיה כו ב) עשה לך מוסרות ומוטות קוניונגלי"א בלע"ז [רצועת העול]: **קוממיות** - בקומה זקופה:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

ליקוטי מוהר"ן תנינא - סימן ז (ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חלם) את י'

[ז] ועל ידי פלליות בן ותלמיד; על ידי זה מי שהוא
 איש חיל ואינו ההפך (שקורין: רע - מזל, שלימזל),
 הוא יכול לקבל בעת האכילה הארת הרצון, דהינו
 שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסוף
 5 מאד אליו ותברך ברצון מפלג, בלי שום ידיעה,
 שלא ידע כלל מה הוא רוצה. וזה בחינת (תהלים
 קמ"ה): "ואתה נותן להם את אכלם בעתו". בעתו
 זה בחינת הארת הרצון הנ"ל, בחינת (במדבר כ"ג):
 "כעת ואמר ליעקב ולישראל מה פעל אל", כמו
 10 שאמר רבותינו, זכרונם לברכה (ורושלמי שבת
 פרק ב): "עתידין צדיקים שיהיה מחצתן לפנים
 ממלאכי - השרת". 'מחצה' זה בחינת מקיפים,
 שהם המחצה של השכל. ולעתיד יהיה מחצות
 המקיפים של הצדיקים למעלה ממקיפים של
 15 מלאכי - השרת, ואז יהיה השגתם בחינת מה,
 בחינת: מה פעל אל. וזאת ההארה של בחינת מה
 הוא בחינת הארת הרצון, שהוא למעלה מן הכל,
 והוא מתגלה בעת האכילה, בבחינת: "ואתה נותן
 להם את אכלם בעתו" בעתו דיקא, בחינת הארת
 20 הרצון שהוא בחינת מה, בחינת: "כעת ואמר
 ליעקב ולישראל מה" וכיו, בחינת מקיפים הנ"ל
 שהם בחינת מה, שהוא בחינת הארת הרצון כנ"ל:
 ומה שמתגלה הארת הרצון בעת האכילה דוקא דע,
 כי מי שרוצה לחגור מתניו להיות מפרנס, לתן
 25 פרנסה להתלויים בו, הוא צריך שיהיה איש - חיל
 ולא יהיה ההפך, (שקורין: רע מזל, שלימזל), כי
 צריך שיהיה לו קצת ממשלה. כי כל הפרנסה נמשך
 מהמלכות (ד), כמו שכתוב במלך: (דניאל ד)
 "אילנא די חזית די רבה ותיקף וכיו ומזון לכלא בה,
 30 אנת הוא מלכא": ועל פי שרוצה לקבל פרנסה,
 צריך שיהיה לו קצת ממשלה, כדי שיהיה לו איזה
 שיכות עם המלכות. וזה בחינת (רות ב): "לעת
 האכל ג' שי הלם" אין הלום אלא מלכות (זבחים
 קב). כי צריך שיהיה לו ממשלה בחינת מלכות לעת
 35 האכל, כי על - ידי - זה נמשך הפרנסה כנ"ל: ועל כן
 כשהבעל חוגר מתניו נגד אשתו ומחביב עצמו
 ופרנסה, כמו שכתוב בכתבה: ואנא אפלח ואוקיר
 ואזון וכיו, אז נותנים לו קצת ממשלה, כמו שכתוב
 (בראשית ג): "והוא ימשל בך", כי על - ידי
 40 הממשלה הוא יכול להמשיך הפרנסה כנ"ל: וכן כל
 השרים כל מי שצריך לתן פרנסה יותר לאנשים
 רבים התלויים בו, הוא צריך שיהיה לו יותר
 ממשלה, כדי שיוכל להמשיך הפרנסה על ידי
 המלכות כנ"ל: והמלכות מקבל הפרנסה מן בחינת
 45 הידים שיש בגם החכמה, דהינו הרמזים שהם
 בחינת ידים. כמו שכתוב (משלי א): "נטיתי ידי
 ואין מקשיב", ופרש רש"י: דהינו רמזים, כי
 כשהחכם מגלה חכמתו; לפעמים אומר איזה דבור,
 שמרמז בו רמזים לתלמידיו, דהינו מה שאי אפשר
 50 לבאר בפיו בפרוש, רק על ידי הרמזים שיש
 בהדבור, הם מבינים כונתו. ואלו הרמזים הם
 בחינת ידים, בחינת: נטיתי ידי כנ"ל, וזהו בחינת
 הידים שיש בגם החכמה, בבחינת (תהלים ק"ד):
 "זה הים גדול ורחב ידים": ומאלו הידים מקבל
 55 בחינת המלכות את הפרנסה, בבחינת (שם קמ"ה):
 "פוחת את ידך ומשביע לכל חי רצון", הינו
 שהפרנסה נמשכת מבחינת הידים הנ"ל. וזהו:

"ומשביע לכל חי רצון" בחינת הארת הרצון,
 שמתגלה בתוך הפרנסה כנ"ל בבחינת: "ואתה נותן
 60 להם את אכלם בעתו", כנ"ל. כי מחמת שהמלכות
 מקבל הפרנסה מידיים אלו שיש בגם החכמה, על כן
 מתגלה שם בתוך האכילה והפרנסה הארת
 המקיפים, שהם בחינת הארת הרצון כנ"ל כי
 המקיפים מאירים בגם החכמה שמגלה החכם
 65 כנ"ל: וזה בחינת: זה הים גדול ורחב ידים וכיו,
 לוינתו זה יצרת לשחק בו, 'לוינתו' זה בחינת
 מלכות, כמו שכתוב (ישעיה כ"ז): "לוינתו נחש
 ברית, לוינתו נחש עקלתון" ופרש רש"י: 'מלכות'.
 וזהו: לשחק בו בחינת שחקים, שישם שוחקין מן
 70 (חגיגה יב): דהינו פרנסה. הינו שהמלכות בחינת
 לוינתו מקבל הפרנסה מן הידים שיש בגם החכמה,
 שזהו בחינת: "זה הים גדול ורחב ידים", כנ"ל,
 וכשמגיע הפרנסה להמלכות, שם היא נשחקת
 ונכתשת, לתן לכל אחד ואחד חלק פרנסה לפי מה
 75 שראוי לו. וזהו: 'לשחק בו' בחינת שחקים, שישם
 שוחקין מן. כי הפרנסה, שהיא בחינת מן, נשחקת
 ונכתשת אצל בחינת המלכות שהוא בחינת לוינתו,
 שמקבל הפרנסה מבחינת: "זה הים גדול ורחב
 ידים", הינו מן הידים שיש בגם החכמה, שהם
 80 בחינת רמזים כנ"ל: וזהו: כלם אלנין ישברון לתת
 אכלם בעתו. כי הכל מסתכלין ומצפין על פרנסה,
 והמלכות מלקט ומקפץ כל אלו הבטחונות של כל
 באי עולם, מה שכלם מצפין ומסתכלין על פרנסה,
 ועם אלו הבטחונות עולה המלכות ומקבל פרנסה
 85 מן ידים הנ"ל. וזהו: "כלם אלנין ישברון", הינו על
 ידי הבטחונות הנ"ל, שכלם ישברון אליו, ומצפין
 ומסתכלין על פרנסה, על ידי זה נמשך הפרנסה על -
 ידי המלכות כנ"ל. וזהו: "לתת אכלם בעתו" 'בעתו'
 דיקא, בחינת הארת הרצון, שמתגלה בתוך
 90 הפרנסה, שהוא בחינת: "כעת ואמר ליעקב
 ולישראל מה פעל אל", בחינת: "ואתה נותן להם
 את אכלם בעתו", בחינת: "פוחת את ידך ומשביע
 לכל חי רצון", כנ"ל: וזהו: "כי ימינך וזרועך ואור
 פניך כי רציתם" (תהלים מ"ד). 'ימינך וזרועך' זה
 95 בחינת הידים הנ"ל, שבהם מתגלה הארת
 המקיפים, שהוא בחינת הארת הרצון כנ"ל. וזהו:
 'ואור פניך כי רציתם', כי המקיפים הם אור הפנים,
 וזה: 'כי רציתם', כי הם בחינת הארת הרצון,
 כנ"ל: וזהו: "אשריך ארך שכלפך בן חריו ושריך
 100 בעת יאכלו" (קהלת ו) (ה). 'חרות' זה בחינת יובל,
 שהוא בחינת פלליות בן ותלמיד, כי יובל הוא
 אותיות: "וכל בניך למודי יי" (ישעיה נ"ד), דהינו
 פלליות בן ותלמיד. כי בניך זה בן, 'למודי ה" הם
 תלמידים, ומפלליות בן ותלמיד שהוא בחינת יובל,
 105 בחינת חרות, משם מקבל המלכות הפרנסה כנ"ל.
 וזהו: 'אשריך ארך שכלפך בן חוריו' שמלכות
 מקבל הפרנסה מבחינת חרות, בחינת יובל וכיו
 כנ"ל. וזהו: 'ושריך בעת יאכלו'. 'בעת' זה בחינת
 התגלות הרצון שמתגלה בשעת אכילה, בחינת:
 110 פחת ואמר וכיו כנ"ל (ו) וזה בחינת (תענית ה):
 'אין מסיחין בסעדה', כי אז, בשעת סעדה, מאיר
 הארת הרצון שהוא בחינת הארת המקיפים, שהם
 בחינת שתיקה, בחינת: שתק, כך עלה במחשבה,
 כנ"ל: